

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redactie:

Ds. M. Baan, Zeist; Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. R. Kok, Nijkerk; Ds. H. van Leeuwen, Urk; Ds. C. Smits, Sliedrecht-Centrum; Ds. D. Slagboom, Dordrecht-Centrum; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn.

Redactie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13, Meerkerk. Telefoon 01837-357

Administratie:

Joh. van der Lee, Van Eeghenstraat 14, Alphen aan den Rijn, tel. 01720-3814, postrekening 704350, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het pand” te Alphen aan den Rijn.

Abonnementsprijs f 6,— per jaar.

Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en voor Canada 3 dollar per jaar.

Advertenties f 0,20 per m.m. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

Een ernstige roepstem

Zoekt de Heere en leeft.

Amos 5 : 6a

Hier wordt over zoeken gesproken. Over het algemeen verstaan wij er onder datgene terug te krijgen, dat wij kwijtgeraakt zijn. Temeer, wanneer het een voorwerp van waarde is.

Het kan ook zijn, dat het woord zoeken deze betekenis heeft dat men iemand aanraadt zijn best te doen om dit of dat te bereiken. Hier in dit Schriftgedeelte raadt de profeet Amos Israël aan niet de dingen te zoeken, die beneden zijn, doch de Heere te zoeken, want wie Hem vindt, vindt het leven en trekt een welgevallen van de Heere.

't Was toen voor Amos raad geen beste tijd, want het ging het volk van Israël goed. Het rijk werd vergroot, verloren terrein werd terug gewonnen, er was welvaart zodat er huizen werden gebouwd van gehouwen steen, vers 11. Een tijd van hoogconjunktuur, evenals in onze dagen.

Door Amos liet de Heere ernstig waarschuwen. Zij moesten hun betrouwen niet stellen op wat dan ook, want al het ondermaanse is betrekkelijk.

Dat zij deze nodiging en waarschuwing ontvingen, was een blijk van Gods genade. Wij, mensen zouden zoveel geduld niet hebben. Lees slechts Amos 4. Wat heeft de Heere een arbeid aan dat volk ten koste gelegd. Allerlei oordelen en gerichten zijn over hen gekomen. Telken male was het: nochtans bekeerde gij u niet tot Mij, spreekt de Heere. De Heere klaagde over hen: „Dit volk keert zich wel, doch niet tot Mij”. Een mens kan, wanneer de Heere hem tuchtigt, zich wel wat veranderen of matigen hier of daarin, zonder dat het echter tot bekering komt. Elke verandering is nog geen bekering.

Een ware bekering is geen veranderingenigzins in de richting van de Heere, maar een buigen voor Hem en een totaal weerkeren tot Hem. Nu doet de Heere deze roepstem niet uitgaan, omdat Hij de mensenkinderen nodig heeft. Hij wordt van mensenhanden niet gediend als iets behoevende.

Het is alleen Zijn grote genade, wanneer deze roepstem uitgaat.

Het is een roepstem, die getuigt van grote bewogenheid. Lees de aanhef in hfdst. 5: „Hoort dit woord, dat Ik over ulieden ophef, een klaaglied, o huis Israëls”. De Heere heeft rechtmatige klachten over hen. Er komen gerichten en oordelen, en deze oordelen zullen zwaar treffen. Dat is de bedoeling van het klaaglied.

De Heere is eigenlijk heilig genoodzaakt om deze weg met ze in te slaan, omdat zij zich zo verhard tegenover Hem en van Zijn wegen afwijken. Hoort hoe hij haar aanspreekt

met de titel van jonkvrouw. Een jonkvrouw is menigmaal aantrekkelijk door kleding en stand. De Heere noemt Zijn bondsvolk met deze naam, om hun bevoorrechtiging uit te spreken t.a.v. andere volken.

Hij gaf aan Jakob Zijn wetten, en deelde hun Zijn verbondsgeheimenissen mede. Zo handelde Hij niet met andere volken. De jonkvrouw Israëls, zo bevoorrecht, is gevallen, zij zal niet weder opstaan. De welvaart, die zij thans geniet, zal van haar afgenomen worden. Zij zal nog wel wat overhouden, doch zware slagen zullen haar treffen.

Laten zij niet vertrouwen op hun militaire overmacht, want gij kunt het lezen in vers 3 dat 0,9 van hen wordt weggenomen. Zo zal de Heere oordelen, doch voordat Hij dat doet, eerst nog een ernstig vermaan in vers 4: „Want zo zegt de Heere tot het huis Israëls: zoekt Mij en leeft”.

Zoek niet Bethel, Gilgal en Berseba. Dit waren plaatsen waar de Heere Zijn bijzondere gunst in verleden dagen getoond had. Nu waren het plaatsen geworden waar de zonde bedreven werd; waarschijnlijk onder het mom van de dienst van God. Wij zouden in onze dagen zeggen: allerlei ongerechtigheid onder de christelijke vlag. De godsdienstige vlag moet de lading dekken.

Vers zes begint weer opnieuw: „Zoekt de Heere en leeft”.

Wat buigt de Heere laag neder. Wij buigen van nature niet, dan zal de Heere het doen voor ons.

Deze roepstem komt vandaag aan de dag tot ons namens de Heere door Zijn Woord, hetzij dat het ons gepredikt wordt, of dat wij het lezen. Het woord hier voor zoeken gebezigd, is ontleend aan een godsdienstig gebruik bij Israël bekend en afgebeeld door de urim en de thummim. Wanneer gebeurde dat?

Het geschiedde b.v. bij beslissingen die genomen moesten worden, of bij het vragen naar de weg, of bij het optrekken tegen de vijand, of bij de aanwijzing van b.v. een schuldvraagstuk.

Gij kunt hiervan lezen in Exodus 28 : 30, dat in de borstlap des gerichts de Urim en de Thummim gezet werd, en dat hij op het hart van Aaron was, als hij voor het aangezicht des Heeren inging.

Van dit gebruik lezen wij in Num. 27 : 21. Jozua wordt gesteld als opvolger van Mozes. En wat moet Jozua nu doen?

Hij moet staan voor het aangezicht van Eleazar, de priester, die voor hem raad vragen zal, naar de wijze van de Urim, voor het aangezicht des Heeren. Naar Zijn mond zullen zij uitgaan en naar Zijn mond zullen

VAN DE ADMINISTRATIE

Verrast werden wij toen Ds. Slagboom ons meedeelde aan giften te hebben ontvangen f 304,—, namelijk: 1 van f 4,—, 1 van f 50,— en 1 van f 250,—. De laatste gift met vermelding uit dankbaarheid. Aan giften ontvingen wij f 48,50 waaronder een gift van f 25,— van de kerkeraad te P., zodat wij weer kunnen verantwoorden in totaal f 352,50. Hartelijk dank daarvoor. Dat dit ons bemoeit in het vele werk voor ons blad zult u verstaan, er wij blijven bij den voortduur ons blad in uw aller liefde aanbevelen. Als u dit leest, zijn wij bezig de kwitanties voor verzending klaar te maken voor die abonnees, die nog niet hun abonnementsgeld betaalden. Wij vrouwen dat dit zal geschieden bij de eerste aanbieding, opdat in 1968 alle abonnementsgelden binnen zijn. Ons gironummer is 704350 t.n.v. Adm. „Bewaar het Pand”, v. Eeghenstraat 14, Alphen a/d Rijn.

v.d.L.

zij ingaan, hij en al de kinderen Israëls met hem en de ganse vergadering.

De priester was de tussenpersoon. Hij stond voor het aangezicht des Heeren en hij gaf de bevelen des Heeren door.

Zoekt de Heere en leeft. Wat een kostelijk woord is dit. Wat een heerlijk en rijk aanbod. Zoekt de Heere. Het staat hier met hoofdletters. Door deze naam wordt aangewezen de Verbondsgod. Wij zouden op Nieuwtestamentische wijze kunnen zeggen: God in Christus.

Paulus schrijft: „Want God was in Christus, de wereld met Zichzelf verzoenende; hun zonden hun niet toerekende, en Hij heeft het woord der verzoening in ons gelegd”.

Hier hebt ge eigenlijk hetzelfde op Oudtestamentische wijze weergegeven door Amos.

Zoekt de Heere en leeft. Zoekt deze God in Christus. Christus is de gezalfde Ambtsdrager als Profeet, Priester en Koning. Zo onderwees de priester Eleazar Jozua, wat hij had te doen en welke weg hij had in te slaan.

Meerdere voorbeelden zouden uit de Schrift kunnen worden aangevoerd.

Daartoe is de Heere Jezus gezalfd, opdat Hij de Christus zou zijn, om te onderwijzen als de hoogste Profeet, en Zijn ziel tot een schuldoffer te stellen en als Koning te regeren. Al degenen, die zo mogen leren zoeken, zullen niet alleen zeker vinden, doch zij zullen ook onderwezen worden. Wij denken aan Saulus van Tarsen. De Heere hield hem stil. Het was tot hiertoe en niet verder. Hij werd direkt dienstknecht en leerling, en hij wilde onmiddellijk volgen. Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal? Wat een voorrecht, wanneer dit zoeken bij ons gevonden mag worden. Wat valt dat mee. Zoekt de Heere, d.w.z. bekeert u tot Hem met uw ganse hart.

Om zo te zoeken moeten wij ontdekt worden aan onze verloren toestand. Wij moeten met de verloren zoon komen tot onszelf. Maar wanneer wij tot onszelf komen, wordt ook doorleefd wat we gedaan hebben. Wij lijden gebrek, waar wij tot dusver ons genoeg in vonden. Om bij het voorbeeld van Amos te blijven, het wordt ons te Bethel te benauwd en Gilgal kan ons niet meer trekken, en Berseba zoeken wij niet meer.

Dan wordt de wereld en de zonde een scheidbrief gegeven. Hoe het af zal lopen en waar ze

terecht zullen komen, weten zij niet, maar daar kunnen zij niet blijven.

Christen verliet ook de stad des verderfs. Wat gaan ze zich dan haasten en spoeden. Maar hoe zal dat aflopen, wanneer ze de Heere moeten zoeken?

Hoor de Bijbelheiligen hun nood uitklagen, wanneer zij hun zonden zagen en aan hun schuld werden ontdekt.

Wat een angst en wat een vrees. Hoe menigeen zegt wanneer hij of zij de schuldbrief thuis krijgt, nu is het buiten hoop, nu kan het niet meer. En wanneer zij dan nog bepaald worden, dat God wil dat aan Zijn gerechtigheid genoeg gedaan wordt, wat wordt het dan een onmogelijke zaak. Het wordt een omkomen aan de zijde van de zondaar. Wanneer iemand in het natuurlijk leven zijn schuldbrief of zijn rekening thuis krijgt, dan staat daarop de schuld, die hij gemaakt heeft. Zo ook in het geestelijke. Het wordt hun schuld, die zij zelf gemaakt hebben. En wanneer God betaling eist, is dat Gods recht. Wie echt zijn schuld leert eigenen, die leert ook God toevallen en zichzelf veroordelen en aanklagen.

In Eden zijn wij onszelf toegevalen, doch hier wordt dat geheel en al herroepen. De Heere is recht in Zijn straffen en rein in Zijn richten. De belijdenis van de verloren zoon is hun niet vreemd.

Zoekt de Heere! Maar hoe zal dat aflopen? Zoekt de Heere en ontvangt de straf en het oordeel! Ach, dat ware recht.

Maar het is anders. Hier staat: en leeft! In deze weg wordt alleen het leven geschenken. Wel de dood verdiend, maar het leven ontvangen. Wat een eeuwig wonder.

Dat is genade! Hier wordt de betekenis bekend gemaakt van de naam Heere. Dit is de inhoud: Zoekt de Heere en..... leeft.

Dat was de verrassing voor de verloren zoon, voor David en zoveel anderen. Is dit ook reeds de verrassing voor u?

Wie de wereld zoekt, de zonde en zijn eigen vlees, zoekt de Heere niet, doch wijkt van Hem af.

Wij kunnen ook zo lezen: Zoekt de Heere niet en komt om in de eeuwige dood. Het einde van een leven buiten God is de algehele ondergang. Wat is dat benauwd en erg. Amos mocht hiertoe oproepen. Hij waarschuwde er bij. Hij zegt: anders breekt de Heere door en dan is er geen herstel meer mogelijk. Dan is het verloren en dan voorgoed. Deze oproep moet, als het goed is, tot bezinning opwekken. Wij moeten met deze genadetijd niet spelen. Een ernstig voorbeeld mag hier ons voor ogen gesteld worden in koning Saul. Hij was door de Heere bevoorrecht. Hij week echter af. Waardeerde niet dat de Heere hem gaf een priester met de Urim en Thummim. En dan gaat het van kwaad tot erger. Wanneer hij in het laatst van zijn leven komt, lezen wij van hem (1 Sam. 28 : 6): En Saul vroegde de Heere. Hij zocht dus; doch het was te laat. Maar de Heere antwoordde hem niet, noch door dromen, noch door de Urim, noch door de profeten. Wat is het einde droevig geweest!

Velen zullen zoeken wanneer het te laat zal zijn. Erger is niet in te denken. Mocht dit woord, dat als een gebod tot ons komt door ons in een gebed worden omgezet. Opdat dit ware zoeken geboren worde, bij aanvang en voortgang, en het bij ons worde wat de dichter zeide: Ik zoek U met mijn gehele hart, laat mij van Uw geboden niet afwijken. Wie zo zoekt, is reeds door de Heere gezocht en zal zeker vinden en leven tot in eeuwigheid.

E

R

gaan. Maar, zoals ik zeide, de zonneglans op de stad van zuiver goud was zo buitengewoon heerlijk dat zij er niet op konden zien, tenzij dan door een opzettelijk daarvoor vervaardigde kijker.

Vervolgens zag ik, toen zij verder gingen, hoe twee mannen naar hen toekwamen, wier kleding schitterde als goud en hun gelaat als het licht. Deze mannen vroegen de pelgrims vanwaar zij kwamen, en dit deelden zij hun mee. Ook vroegen zij waar zij een onderkomen hadden gevonden; aan welke moeilijkheden en gevaren zij waren blootgesteld geweest en ook welke aangename ontmoetingen zij op de weg hadden gehad; en omtrent dit alles gaven zij bericht.

Neen, de volle heerlijkheid die de Heere bereid heeft voor Zijn erfdeel is hier met het oog des geloofs, al is het nog zo helder, niet te aanschouwen. En door de allerwelsprekendste in het geloof is deze heerlijkheid ook niet onder bewoording te brengen.

Daarvan kan in deze bedeling alleen met verwondering en aanbidding gestameld worden.

Het zal dan ook voor de pelgrims een geweldige verandering zijn bij het komen vanuit het geloof tot het aanschouwen van Gods volle heerlijkheid in de hemel der hemelen. Wij kunnen ons niet indenken hoe het mogelijk is eens ten volle en voor altijd bevrijd te zijn van het verderf der zonde. Zij worden niet alleen opgenomen in de eeuwige heerlijkheid, maar de Schrift zegt ook dit: „Gij zult mij leiden door Uw raad en daarna zult Gij mij in heerlijkheid opnemen“. En hoe wonderlijk zal dat toch zijn, als de ziel in heerlijkheid zal opgenomen worden.

Nooit en nooit meer gekweld te worden door het inwonend verderf, die onzalige fontein van boosheid en bitterheid. Dan zal de Heere eeuwig gediend en verheerlijkt worden zoals Hij het waardig is en het nieuwe leven der genade dat begeert te doen.

Gekomen in het land Beulah worden de pelgrims door een blij vooruitzicht gestreeld. De Heere te aanschouwen in gerechtigheid om verzadigd te worden met Zijn beeld is de vreugde van het hart.

Het is ons aangenaam deze broeders waarvan wij zoveel gehoord en geleerd hebben, voor 't laatst, wat deze bedeling betreft, te mogen ontmoeten in de poorten der eeuwigheid. De Heere wil dat wij letten op de vromen en zien naar de oprechten, want het einde van die man zal vrede zijn.

Hier wordt het ons vanuit de poorten der eeuwigheid toegeroepen, dat het niet te vergeefs is de Heere te vrezen, in Zijn wegen te wandelen. Komende uit de grote verdrukking, ontvangen zij de kroon der rechtvaardigheid. En de gedachtenis des rechtvaardigen zal tot zegening zijn.

Maar bij het blikken in al die heerlijkheid, met het genot van de zoetste en zaligste voorsmaak daarvan in het hart, uit het heil dat hen wacht, staan zij nog voor de Jordaan des doods; behoren zij toch nog tot de strijdende kerk. „De laatste vijand, die te niet gedaan wordt, is de dood“. En zo kon hij het de pelgrims door de werkelijkheid van zijn verschrikkingen nog weleens moeilijk maken.

Toen zeiden de mannen als getrouwe dienaren van de Heere tot hen: „Gij zult nog twee moeilijkheden moeten overwinnen en dan zijt gij in de stad!“

Toen verzocht de Pelgrim en zijn reisgezel die mannen om hen te vergezellen. En begrijpelijk, want gezelschap vanuit de hemel op weg naar de hemel, is van grote betekenis. Hier in bewilligden zij terstond in gehoorzaamheid aan hun Zender. „Maar - zeiden zij - gij moet er komen door uw eigen geloof“. De Schrift zegt: „Zalig zijn de doden die in de Heere sterven, van nu aan“. En dat sterven in de Heere is een daad van het geloof, een hartelijke overgave aan Hem. „Ja, zegt de Geest, opdat zij rusten mogen van hun arbeid, en hun werken volgen met hen“.

A

R. Kok

De Pelgrimsreis is voor Oud en Jong

70

Daar kan soms een innig verlangen zijn in het leven van Gods kind ontbonden te mogen worden van het lichaam der zonde om altijd bij de Heere te wezen. Want al zijn de oprechten hier gasten en vreemdelingen, zo is dat verlangen toch niet altijd even sterk. Maar al hebt u voor een tijd een bijzonder aangenaam hemelsgezind leven, dan is dat nog geen bewijs dat u zit in het land Beulah om thuis gehaald te worden. Soms is dat een voorbereiding voor een weg van kruis en druk om u daaruit later te sterken, en te betuigen dat het maar een verdrukking is van tien dagen gezien in het licht van de eeuwige heerlijkheid.

Doch anderzijds heeft het ook plaats dat de Heere Zijn kinderen brengt in het land Beulah om ze thuis te halen, zonder dat men er erg in heeft. Van strijd en donkerheid wordt dan niet gesproken. Wat is het hart vervuld met een hemelse feestvreugde, en dat in onderhouding van de gemeenschap der heiligen. Maar achteraf is voor de achterblijvenden wel duidelijk dat de Heere deze of gene kwam rijp te maken voor de eeuwige heerlijkheid, terwijl de persoon er zelf schier geen erg in had. Op de vraag: Zouden deze twee pelgrims er wel eens erg in gehad hebben dat zij zo dicht bij het Vaderhuis waren, weet ik niet een duidelijk antwoord te geven.

Maar dat doet hier toch ook niet ter zake. Het is tot eer van de grote Koning, de waarachtige God en het eeuwige Leven, een zaak te verbergen. De voornaamste zaak, het innig verlangen om altijd bij de Heere te zijn, leeft in het hart. Hoor maar: „Toen zij deze landstreek doorwandelden, genoten zij meer dan in andere, meer afgelegene plaatsen des rijks, en nu zij dicht bij de stad kwamen hadden zij er een duidelijk gezicht op. Zij was gebouwd van paarden en kostelijke stenen; de straten waren geplaveid met goud, zodat de heerlijkheid der plaats, verhoogd door de gouden zonnegloed, de pelgrims

krank maakte van verlangen om haar te mogen binnengaan. Ook Hoop gevoelde een innig heimwee. Zij vleiden zich neder en riepen uit, naar de poorten der stad ziende: „Als gij mijn Liefste ziet, zeg Hem dat ik krank ben van liefde“.

Na enige tijd toen zij zich een weinig konden bedwingen, wandelden zij verder en kwamen al nader en nader voorbij boomgaarden, wijngaarden en tuinen, die aan de grote weg uitkwamen. Zij zagen de hovenier aan de ingang staan, en nu zeiden de pelgrims tot hem: „Wie behoren die heerlijke wijngaarden en tuinen?“ Het antwoord luidde: „Zij behoren de Koning en zijn hier aangelegd voor Zijn eigen genot en tot verkwikking der pelgrims“. De hovenier nodigde hen uit in de wijngaard te komen en zich met de heerlijke druiven te verkwikken. Ook toonde hij hun de wandeldreven des Konings en de preeien waarin Hij gaarne vertoefde“.

En hier mochten zij zich ophouden en wat uitrusten.

Nu bemerkte ik in mijn droom, dat zij meer spraken in de slaap dan zij gedurende hun ganse reis hadden gedaan. Terwijl ik daarover nadacht, zei de hovenier tot mij: „Waarom peinst gij over deze zaak? Het is de aard van de vrucht dezer wijnstokken, dat zij zo aangenaam en zoet zijn, dat de lippen der slapenden spreken“.

Zelfs in de rust des slaaps is het hart nog bezig met de heerlijkheid die de Koning Zijn volk bereid heeft, en die Hij hier al zo ruim doet smaken. In hun slaap zijn zij niet alleen bezig met de volheerlijke bediening van Gods genade, maar zij spreken daarvan ook tot verheerlijking van de Heere met Zijn volk. Dag en nacht is het hart er mee vervuld, zodat zij er niet van kunnen zwijgen; het verlangt eeuwig te zingen van de wegen des Heeren.

Daarop zag ik, dat zij bij hun ontwaken zich gereed maakten om naar de stad te

De schepping van de mens (vervolg) 4.

In de rij der schepselen neemt de MENS een geheel enige plaats in wat betreft het werk en het doel der schepping. Hij is niet maar het voornaamste of edelste schepsel, doch hij is de kroon van het scheppingswerk Gods. Dat enige en bijzondere, die eer en positie ligt in het feit, dat hij geschapen is naar het beeld van God! We lezen immers: „En God schiep de mens naar Zijn beeld, naar het beeld van God schiep Hij hem, man en vrouw schiep Hij ze”, Gen. 1 : 26, 27.

Reeds door zijn schepping, als na een bijzondere RAADSLAG Gods: „Laat Ons mensen maken”, nam de mens een geheel enige plaats in, want dit lezen we niet bij de schepping van de andere schepselen, zelfs niet bij die der engelen. Ja, hoog was de mens eens geplaatst: beelddrager Gods te zijn.

Naar Gods beeld geschapen wil zeggen, dat de mens het gelijkend beeld Gods was, op God geleek.

Beeld en gelijkenis drukken beide eenzelfde gedachte uit. Zij betekenen een zeer gelijkend beeld van God.

Christus is ook het beeld Gods als de Zoon van God. Hebr. 1 : 3: „Dewelke, alzo Hij is het afschijnsel Zijner heerlijkheid en het uitgedrukte beeld Zijner zelfstandigheid”.

De mens is het GESCHAPEN beeld van God. Dit geldt zowel van de vrouw als van de man. Ook Eva is dus geschapen naar het beeld Gods.

Men heeft dit betwist. Maar de beschrijving van de schepping van man en vrouw in Gen. 1 wijst het overduidelijk uit en laat geen twijfel hierover bestaan.

Dit neemt echter niet weg, dat er onderscheid is tussen beiden, naar de bouw van het lichaam, in het man-zijn en vrouw-zijn naar aard en geestelijke structuur, als scheppingsordinantie.

Maar dit onderscheid geeft geen recht om het feit weg te redeneren, dat ook de vrouw geschapen is naar het beeld Gods. Man en vrouw droegen samen als een twee-éénheid het volle beeld Gods, elkander aanvullende. Zó zijn zij geschapen. U zult opmerken: De mens heeft toch het beeld Gods VERLOREN. Inderdaad. Maar we moeten onderscheiden in welke zin. Het beeld Gods bestond namelijk in ENGERE zin en in RUIMERE zin.

Het beeld Gods in engere zin, d.w.z. naar zijn eigenlijke INHOUD, bestond in KENNIS, GERECHTIGHEID en HEILIGHEID. En naar die zin heeft de mens door de zonde het beeld Gods geheel verloren, want zijn verstand is verduisterd en daarom mist hij de ware kennis van God. Zijn wil is boos en verkeerd geworden en daarom bezit hij geen gerechtigheid meer, die voor God kan gelden. Zijn hartstochten zijn ongeregeld en verdorven en daarom kan hij geen volkomen heiligheid meer beoefenen. Dit wat het beeld Gods betreft in ENGERE zin.

Het beeld Gods in RUIMERE zin bestaat hierin, dat de mens is een redelijk, zedelijk schepsel, hebbende verstand en wil. Dit is de mens na zijn diepe val nog gebleven. Vandaar dat de mens na de zondeval nog „beeld Gods” genoemd wordt. Gen. 9 : 6. Hij is dus redelijk, zedelijk en daarom verantwoordelijk schepsel gebleven. Zeker, zijn verstand is verduisterd, maar het is niet weggenomen. Zonder verstand (en zo is het ook met de wil en het gevoel) zou de mens geen „mens” meer zijn.

En hoe staat dit dan bij een mens, wiens verstandelijke vermogens gekrenkt zijn? Wel, dan blijft hij toch „mens”. Zulk één is niet zonder verstand kwa vermogen, maar diens verstandelijke vermogen funktioneert niet meer normaal.

Onze belijdenis spreekt ook van het beeld Gods in deze ruimere zin, wanneer zij namelijk het heeft over „kleine overblijfselen, welke genoegzaam zijn om de mens alle onschuld te

benemen”, Ned. Gel. Bel. art. 14, en: „Wel is waar, dat na de val in de mens enig licht der natuur is overgebleven”, Dordtse leerregels hfd. III/IV/4.

Bovenal leert ons de Heilige Schrift dit zelf. Rom. 1 : 20: „Want Zijn onzienlijke dingen worden van de schepping der wereld aan uit de schepselen verstaan en doorzien, beide Zijn eeuwige kracht en Goddelijkheid, opdat zij niet te verontschuldigen zouden zijn”.

Maar met dit „enig licht der natuur”, met deze kleine overblijfselen (van het beeld Gods) kan de mens niet komen tot de zaligmakende kennis van God. Daartoe heeft hij van nood vernieuwd te worden door de wederbarende werking van de Heilige Geest, waarvan we lezen in Kol. 3 : 10: „En aangedaan hebt de nieuwe mens, die vernieuwd wordt tot kennis, naar het Evenbeeld Desgenen, Die hem geschapen heeft”. Dit is dus de HERSTELLING van het beeld Gods in de wedergeboorte. Welk een zelfbedrog en zelfmisleiding is het, wanneer we, gelijk nu velen doen, het natuurlijk licht, het verstandelijk weten en geloven houden voor het zaligmakend werk. Daarom is de „onderscheidende prediking” vooral zo nodig in onze dagen.

De mens moet geheel VERNIEUWD worden. Zo wordt ook alleen het beeld Gods naar zijn ENGERE zin hersteld. In de „engere zin” bestond toch het beeld Gods in kennis, gerechtigheid en heiligheid.

Hierover echter een volgende keer D.V.

Urk

Van Leeuwen

De waarheid van schepping en val

8

Een gevaarlijke uitvalspoort

Een en ander hebben we vorige keer naar voren gebracht over de inspiratie, de ingeving van de Heilige Schrift. Daarbij hebben we in het laatste gedeelte van dit artikel ook iets geschreven over de z.g.n. organische inspiratie. De inspiratie is een grote verborgenheid in de wijze waarop de Heilige Geest deze tot stand heeft gebracht. Het is daarom ook onmogelijk, zelfs onjuist om te menen met ons verstand deze verborgenheid te doorgronden. We kunnen dit nooit genoeg benadrukken.

Gebruiken we echter de uitdrukking „organische inspiratie”, dan gaat het over het menselijke instrument dat God gebruikt heeft.

Tegelijkertijd blijft het dan waar, dat èn de persoonlijkheid van de bijbelschrijvers niet uitgewist, maar geheiligd is èn de Heilige Geest de eigenlijke Spreker en Zegsman van de Heilige Schrift is. Nimmer kan en mag deze uitdrukking gebruikt worden om ook maar iets tekort te doen aan de geheel enige betekenis en werkzaamheid van de Heilige Geest.

’t Lijkt ook goed hier te schrijven, dat dr. H. Bavinck nimmer aan het laatste tekort heeft willen doen. Het zal sommigen van ons bekend zijn, hoe voorzichtig deze bekwame dogmatikus gewoon was te schrijven. Hier en daar wel eens al te voorzichtig, waardoor de tegenstanders van de leer der inspiratie zijn woorden gebruiken om er wapenen van te smeden. En dan natuurlijk tegen hen, die de Heilige Schrift als Gods Woord belijden. Het behoeft geen betoog dat dit gebruik van Bavincks woorden in feite misbruik is. Al te duidelijk stelde hij de inspiratie als een werk van de Heilige Geest op de voorgrond. Zo schrijft hij dat de taal van de Heilige Schrift de taal is „van de beste Prediker, van de enige Leraar..... van de Heilige Geest”. Juist daarom is de inspiratie voor hem een waarborg van de zuivere overlevering van de openbaring Gods.

Hieruit — uit dit misbruik — blijkt het reeds hoe men in onze tijd de gedachte van de organische inspiratie tot een uitvalspoort maakt naar een nieuwe benadering van de Heilige Schrift.

U zult misschien zeggen: hoe is dit mogelijk? U zult het begrijpen, dat de inspiratie-leer een doorn in het oog is van allen, die Gods

Woord niet of niet ten volle aanvaarden. We kunnen de waarheid van de Heilige Schrift niet verduisteren als we geloven, dat de Heilige Geest deze Schrift heeft ingegeven. In de gedachte van ne organische inspiratie komt echter naar voren dat God Zich van mensen bediend heeft. Zo licht wordt nu het menselijke op de voorgrond geschoven, terwijl op de achtergrond komt het werk van de Heilige Geest. De bijbelschrijver komt in het middelpunt niet alleen in taal en stijl, maar ook in zijn tijd, zijn milieu, zijn ontwikkeling en zijn voorstelling van b.v. het wereldbeeld. Zo wordt deze gedachte misbruikt en gemaakt tot een uitvalspoort naar de verduistering van Gods Woord.

Opmerkelijk is in dit verband, hoe over de inspiratie-leer gesproken wordt in het geschrift, aanvaard door de Generale Synode van de Ned. Hervormde Kerk, over geschiedenis, geheim en gezag van de Bijbel en uitgegeven onder de titel „Klare wijn”.

Hoe weinig „klaar” of de wijn wel was, blijkt uit de aanvallen op de inspiratie-leer. Eerst wordt betoogd, dat de reformatoren deze leer niet gekend hebben. „Luther en Calvijn gaan van de Bijbel eenvoudig uit, zonder meer. Zo ook de belijdenisgeschriften. Zij laten het hierbij aankomen op de beslissende overmacht van de Bijbel zelf. Hij overtuigt door zijn inhoud, door de boodschap die hij laat horen... Mooie woorden! De vraag komt hier op, of de reformatoren dan niet nadrukkelijk de inspiratie gesteld hebben. Lees echter verder hoe deze woorden bedoeld worden.

De orthodoxe theologen gaan dan echter nog een stap verder. Afgezien van de inhoud van de Bijbel, willen zij een garantie dat de Bijbel Gods Woord is. Deze vinden zij in de leer dat de Bijbel destijds ingegeven en geschreven moet zijn door en onder de leiding van Gods Geest. Zo bouwen zij om de Bijbel hun inspiratie-leer, die een zekering moet aanbrengen voor het theologisch beroep op de Schrift”, („Klare wijn”, blz. 34)

Elders wordt in hetzelfde geschrift het lezen van de Heilige Schrift met deze inspiratie-leer vergeleken met „een autotocht met vast gezet stuur”, (blz. 85). Dit beeld is wel zeer ongepast. Het zou gepast kunnen heten voor hen, die niet ten volle de inspiratie van Gods Woord aanvaarden. Zij gaan namelijk met de Heilige Schrift alle kanten uit.

Het valt echter op hoe in prijzende woorden van de organische inspiratie in „Klare wijn” gesproken wordt. Daarin komt het uit, dat de opstellers in deze gedachte een uitvalspoort gezien hebben om aan de druk van de inspiratie-leer te ontkomen. En dat we hier niet te veel zeggen als we van „druk” spreken, blijkt wel uit het noemen van de gevolgen die deze inspiratie-leer zou hebben. Dit geschrift spreekt van wettisch bijbelgebruik, fanatisme, het ongenueanceerd lezen en tegen zijn verstand in buigen voor het gezag van de Bijbel bij conflicten tussen de Bijbel en de wetenschap. Het is wel een vreemde zaak, dat dit geschrift destijds niet algemene stemmen is aanvaard (november 1966).

Helaas gebeurt dit niet alleen binnen de Nederlandse Hervormde Kerk, waar tegen de belijdenis in de verwerping van de Heilige Schrift als Gods Woord geduld wordt. De stemmen, die daar nog gehoord zijn en worden, ook tegen het voornoemde geschrift, mogen tot dankbaarheid stemmen, maar hebben niet de overhand.

In de Gereformeerde Kerken is de gedachte van de organische inspiratie misbruikt om de menselijke faktor van de Heilige Schrift te benadrukken. Het is mede van invloed geweest op het loslaten van Assen.

Op ons erf sprak prof. dr. B. J. Oosterhoff in het referaat op de laatste predikantenvergadering over een onder ons al te mechanische opvatting van de inspiratie. Ik weet niet beter en op catechisatie en op de theologische school onderwezen te zijn in de organische opvatting. Echter niet in één, die als brug kan dienen naar deze nieuwe benadering van Genesis 2-3.

Reeds eerder was deze zaak door prof. dr.

B. J. Oosterhoff aan de orde gesteld in zijn beschouwing over „Schriftkritiek en Schriftgezag in de 19e en 20ste eeuw (O.T.)”. Deze beschouwing is eerst gegeven voor de radio en is nu verschenen in een bundel beschouwingen over Schriftkritiek en Schriftgezag onder de titel „De Bijbel in geding”. In dit boek valt dus de mening van prof. dr. B. J. Oosterhoff rustig te lezen. Hij schrijft daar: „Toch zal, dacht ik, ook in de gereformeerde theologie de menselijke faktor in de Schrift nog konsekwenter genomen moeten worden dan vaak geschied is. Er is vaak de vrees geweest, dat door een testerke aanvaarding van de menselijke faktor in de Schrift de Goddelijke faktor in gevaar zou komen. Ook door een bepaalde inspiratie-theorie dacht men vaak het Goddelijk karakter van de Schrift te moeten verdedigen”. Even verder schrijft deze hoogleraar, dat dit konsekwenties heeft voor het verstaan van de oud-testamentische geschiedschrijving, detail van de Psalmen en de profeten en ook van Genesis 1-3. Welke konsekwenties is ons duidelijk geworden: deze hoofdstukken zijn een symbolische weergave van de werkelijkheid!

D. Slagboom

ATTENTIE

Kerk-orde en Wan-orde

Wij kennen allen onze kerk-orde, bekend onder de naam D.K.O., d.w.z. Dordtse Kerk-Orde, krachtens de vaststelling daarvan op de Synode van Dordrecht 1618-'19.

Deze Kerk-Orde bedoelt te zijn een algemeen akkoord van de plaatselijke kerken, om goede orde in de gemeente van Christus te onderhouden. God is een God van orde. Zijngan-schepping is ordelijk ingericht. Hij wil die orde ook in de kerken. Ordeloosheid en willekeur is ongeoorloofd. Het anabaptisme en alle mystieke richtingen, die drijven op het „inwendig licht” willen van een kerkelijk ambt en een kerkelijke regeling niet weten. Maar de Schrift zegt: „I aat alle dingen eerlijk en met orde geschieden”. Houden wij ons niet aan de orde, dan dreigt de wanorde. niets is gevaarlijker dan dit, vooral in een tijd, waarin wij thans leven. Wanorde immers zien wij vandaag aan de dag op alle terreinen van het leven. De wortel daarvan is de revolutie, opstand tegen het wettig gezag. Hoe ver dat kan gaan, zien wij in de zgn. straatdemonstraties, waarbij vernielzucht en schaamteloze beledigingen het beeld vertonen van het opkomende geslacht.

Erger wordt dit als deze wanorde ook zou doordringen in ons kerkelijk leven. Als de kerkordelijke bepalingen aan de kant zouden worden gezet en iedere kerkeraad zou dan maar doen wat hem het beste lijkt. Dat is min of meer revolutie in de kerk, en dat is dan veel erger dan revolutie in de wereld.

Zijn er dan symptomen, die in deze richting gezien moeten worden?

Ik dacht van wel, en daarom willen wij ook van deze plaats waarschuwen.

U weet, dat op de Generale Synode een begin is gemaakt aan de bespreking over het kiesrecht van de vrouw in de gemeente. Een gevaarlijk onderwerp, dacht ik, want men zegt wel: dit moet allemaal los gedacht worden van de vrouw in het ambt, maar dit is er niet van los te denken. Zet men de eerste stap op deze weg — de praktijk heeft het bewezen — dan komt ook de tweede. Zie maar naar de Gereformeerde Kerken.

Maar deze zaak is aan de orde gesteld, dus vraagt deze zaak ook behandeling. Kostelijke Synodetijd is reeds aan deze zaak besteed, de kerk wil een weloverwogen beslissing nemen, maar wat las ik nu in één van onze kerkbladen? Niet alleen de mannelijke, maar ook de vrouwelijke lidmaten werden opgeroepen om naar de stemavond te komen, ook zij mochten naar het besluit van de kerkeraad meestemen!

Zie, dat noem ik een symptoom van de wanorde!

Als de kerkeraden toch naar eigen verkiezing gaan handelen, dan vraag ik mij af, waarom is al deze deliberatie op onze Synode nodig? Wij zouden dan wel enkele weken vroeger naar huis kunnen gaan, het zou de kerk veel minder geld kosten, en de studiekommissie over deze zaak zou zich meer aan het gemeentelijke werk kunnen geven.

Daar is nog meer.

D.V. hoopt de Synode in januari te behandelen het rapport over de nieuwe psalmberijming. Volgens art. 69 zullen in de eredienst de 150 psalmen gezongen worden, alsmede berijmde Schriftgedeelten, door de Generale Synode vast te stellen. Zo spreekt de kerkorde in de eerste plaats over onze 150 psalmen. Is het nu geen symptoom van wanorde als men op eigen gezag nu ook maar bepaalde geestelijke liederen en gezangen laat zingen?

Onze kerkorde spreekt niet over een bepaalde berijming. De Synode was overtuigd, dat zowel de berijming van Datheen alsook de berijming, zoals wij die thans kennen, een schriftuurlijke basis kende, de basis namelijk van de Statenvertaling! De nieuwe berijming is heel wat anders. Deze draagt de basis van de nieuwe vertaling! Heeft de kerk deze berijming op haar juistheid getoetst? Neen! Moeten de kerken deze berijming dan toch maar gaan zingen en achter een interkerkelijke stichting gaan aanlopen? Ik acht dit een kerk onwaardig. De Synode heeft dienaangaande dan ook nog geen beslissing genomen.

Maar wat doen verschillende kerken?

De één beijvert zich al meer dan de ander om de nieuwe berijming te zingen vóór de dienst, en vóór de dienst zingen, dat betekent een kleine stap en men zingt ze in de dienst.

Is ook dit geen symptoom van wanorde? Ditzelfde geldt van het gebruik der nieuwe vertaling.

Volgens Synodebesluit 1962 werd de nieuwe vertaling vrij gegeven voor het gebruik in onze kerken met dien verstande echter dat „zij gezien de huidige situatie het gebruik van de Statenvertaling in de eredienst raadzaam acht”.

Wat moeten wij nu denken van een kerkeraad, die het gebruik van de nieuwe vertaling als norm voor de eredienst vast stelde, en ieder lid, dat zich daartegen verzette, aanraade voor het lidmaatschap der kerk te bedanken? Is dit óók geen symptoom van wanorde; een spelen met een synodebesluit, een spelen zelfs met de zielen, die in hun konsciëntie met dit alles niet mee kunnen gaan?

Wij brengen deze dingen naar voren tot waarschuwing.

Laatst kreeg ik nog een brief van een broeder, die ouderling was in een bepaalde gemeente, die het met deze dingen zo moeilijk had en zich afvroeg: Waar moet ik heen? Ik voel mij in mijn eigen kerk niet meer thuis. Het begon in onze gemeente met ritmisch zingen, eerst alleen het laatste psalmvers, maar nu is het alles. Ik kan niet meer heerlijk meezingen en kan die hink-stap-sprong niet bijhouden, ik kan b.v. Psalm 116 e.d. niet dansende zingen. Deze brief is óók een symptoom.

Bij honderden, ja duizenden leeft ditzelfde. Laten wij elkander dan juist in deze verwarde tijd proberen vast te houden en het pand bewaren, dat ook aan onze Chr. Geref. Kerken werd toebetroefd.

M. Baan

Uit een dagboek

5

Vanmorgen hoorde ik Johannes 17 lezen, het Hoge priesterlijk gebed. Onder het lezen brak mijn harde hart en kreeg ik er zin in om nooit meer te zondigen. Wat heeft die lieve Borg toch laag gebogen en wat was Hij met een heilige eerbied voor Zijn Vader vervuld. Heilige Vader, zegt Hij, Ik heilig ze in Uw Naam. O, die grote Voorbidder, waar moest het heen met Zijn kerk, als Hij er niet was. O, wat mocht ik daar buigen en Hem bewonderen. Wat een grote genade dat Hij de Zijnen nooit uit het oog verliest. Ik had een

ogenblik zin om verlost te zijn van mezelf om eeuwig in Hem en bij Hem te zijn, om Hem dan alle lof, eer en aanbidding te brengen. Dat lieve Lam, Dat geslacht is, is waard te ontvangen alle eer, lof en aanbidding. Om Hem daar eeuwig te aanbidden en dan geen zonde meer, geen hard, vijandig bestaan meer, maar dan onszelf kwijt, om eeuwig uit onszelf in Hem geborgen te zijn, dat zal de zaligheid zijn.

STREEKBIJEENKOMST

KATWIJK AAN ZEE

Uitgaande van de STICHTING REFORMATISCHE PUBLIKATIE te Driebergen, zal D.V. op zaterdag 7 december a.s. een streekbijeenkomst worden gehouden IN DE CHR. GEREFORMEERDE KERK, DUINRUPTPLEIN TE KATWIJK AAN ZEE. AANVANG 14.30 uur.

Sprekers zijn: Ds. H. C. v.d. ENT, Chr. Geref. predikant te Katwijk aan Zee, openingswoord; Drs. J. A. COSTER, Lisse, lid van de Raad van Toezicht; J. VEENENDAAL, Driebergen; L. v. LEEUWEN, Katwijk aan Zee, hoofd der Herv. school; Ds. W. Chr. HOVIUS, Ned. Herv. predikant te Katwijk aan Zee, slotwoord.

Doel: voorlichting, werving van abonnees en propagandisten voor het Ref. dagblad. Kollekte t.b.v. kapitaalvorming. In de pauze gelegenheid voor kontakten met de leiding van de propagandisten.

STREEKBIJEENKOMST

SCHOUWEN DUIVELAND

Uitgaande van de STICHTING REFORMATISCHE PUBLIKATIE te Driebergen, zal er D.V. op zaterdag 7 december a.s. een streekbijeenkomst worden gehouden IN DE NIEUWE GRAANBEURS, HOGE MOLENSTRAAT TE ZIERIKZEE. AANVANG 14.30 uur.

Sprekers zijn: Ds. J. KARENS, predikant der Geref. Gem. te Nieuwerkerk (Zld.) openingswoord. Ds. J. P. VERKADE, Ned. Herv. predikant te Nieuwe Tonge. KOLLEKTE t.b.v. KAPITAALFORMING VOOR HET REF. DAGBLAD. L. H. OOSTEN, Driebergen, 1e sekretaris der Stichting KORTE PAUZE. D. J. BUDDING, Driebergen, 1e penningmeester der Stichting. W. F. SPRENGELMEIJER, raadslid, Zierikzee, slotwoord.

Doel: voorlichting, werving van abonnees en propagandisten voor het Ref. dagblad. In de pauze gelegenheid voor kontakten met de leiding van de propagandisten. Zij nog vermeld, dat het gironummer der Stichting 1599999 is. Evt. vragen voor deze bijeenkomst worden ingewacht bij het sekretariaat: BOSSTRAAT 21 te DRIEBERGEN.

Veel interessant kerkelijk nieuws geeft het weekblad

KERKNIEUWS

onder redactie van W. C. F. Scheeps en Drs. N. Scheeps.

Abonnementsprijs f 17,40 per jaar. Adres Red. en Adm.: Postbus 2100, 's-Gravenhage, telef. 070-838372, giro 1534121.

Vraagt u eens een proefnummer.

INTEKENEN:

Teken nu in op onderstaande prachtboeken:

C. H. SPURGEON: De wonderen van de Heiland 24 leerredenen, 520 bladz. in prachtige tweekleurenband, verschijnt ca. 15 februari 1969.

Intekenpr. f 19,50, na verschijning f 24,50

C. H. SPURGEON: De gelijkenissen van de Heiland.

52 leerredenen, 640 bladz. in fraaie tweekleurenband, verschijnt circa 15 februari 1969.

Intekenpr. f 19,50, na verschijning f 24,50

Dr. H. F. KOHLBRUGGE: De Tabernakel en zijn gereedschappen,

28 leerredenen gehouden in de jaren 1957-1959, 368 bladz. eveneens in tweekleurenband. Verschijnt circa 15 december a.s.

Int.prijs f 16,50, na 1 februari 1969 f 19,50.

GRATIS VERKRIJGBAAR:

Onze nieuwe catalogus 1968-1969. 64 pagina's vol met de nieuwste uitgaven op het gebied van theologie en verantwoorde jeugdlektuur.

BOEKHANDEL J. BUTIJN,

NIUWSTRAAT 15 — WOERDEN
TELEFOON 2889